

Kjak

Landsfelag Pensjónista

Mótmæla ætlan at hækka pensjónsaldur

Landsfelag Pensjónista mótmælir við hesum ætlan landstýrisins at hækka pensjónsaldurin 1 ár ella meir frá 1. januar 2013 at rokna.

Hækkan av pensjónsaldrinum var frá byrjan partur av pensjónsnýskipanarætlanini. Spurningurin varð tó lagdur til viks av politiska fylgibólkinum, og er hann tí ikki nóg væl viðgjördur – hvørki fakliga, politiskt ella í almenninginum. At avgerð nú knapliga skal vera tikin um at hækka pensjónsaldurin er tí ilt at fata, og fær henda avgerð illa vera bygd á nakað seriøst grundarlag.

Við høgum arbeiðsloysi verður hækkaður pensjónsaldur neyvan nøkur sparing, men heldur ein økt figgjarglig byrða fyri ALS og forsorgarlógina.

Føroyingar hava hægsta pensjónsaldur í Europa, sum er, og tí eru mong uppslitin av hörðum kropsligum arbeiði, longu áðrenn tey hava

rokkið verandi pensjónsaldur.

Eldri fólk eru menniskju.

Í framkomnum vælferðarsamfeløgum syrgja myndugleikarnir foyri, at slík prinsipiell mál, sum broyting av pensjónsaldri er, verða sett í verk yvir eitt langt áramál, so borgarnir fáa rímuliga tíð at innstilla seg til broyttu – hvørt barnið - tekur Javnaðarflokkurin sjálvandi undir við, tí eg var sjálvur við at leggja ætlanina fram síðsta vár, tá ið figgjarkarmarnir vóru fyri.

Føroya Landsstýri unnir bert eldru borgarum sínum 9 mánaðar at innstilla seg upp á at skula vera 1 ella kanska fleiri ár eyka á arbeiðsmarknaðinum. Hetta er óneyðuga fyrlitarleyst, og mælir Landsfelag Pensjónista tí landsstýri og løgtingi til at ógilda hesa illa umhugsadu avgerð.

Eldri Føroyingar hava størri virðing uppiborna frá landsins hægstu myndugleikum enn her verður sýnt teimum.

Aksel V. Johannesen
formaður Javnaðarfloksins

Samgongan eigur heimsmet í ábyrgdarloysi

Hvussu kann samgongan hava ráð at lata einum, ið tjenar ein millión ein skattalætta á 7.000 krónur, tá vit ikki hava ráð at javna fólkapensjónirnar? Hvussu kann ein stjórn hækka ALS-gjald og heilsutrygdargjald hjá teimum lægstlønntu, samstundis sum tey á ovastu rók fáa ovurstórar lættar?

Í vikuni viðgjörði løgtingið uppskot frá samgonguni um broytingar í skattalógini. Lagt var upp til tvær broytingar. Onnur broytingin - at hækka barnafrádráttin við 1.000 krónum árliga fyri hvørt barnið - tekur Javnaðarflokkurin sjálvandi undir við, tí eg var sjálvur við at leggja ætlanina fram síðsta vár, tá ið figgjarkarmarnir vóru fyri.

Stórir munur eru tó á uppskotunum, tí seinasta vár var uppskotið figgjað. Nú er tað ein ófiggjaður lætti. Vit figgjaðu uppskotið við nýggjum inntøkum frá tilfeingisgjaldi, nakað sum Fólkaflokkurin ikki vildi hoyra talan um. Tað endaði sum kunnugt við, at Jørgen og kompani stungu í sekkin, tá ið Javnaðarflokkurin ikki vildi bakka fyri neoliberalistiska politikkinum hjá Fólkaflokkinum – ein politikkur sum gongur út uppá, spakuliga men trygt, at niðurlaga vælferðasamfelagið við vitleysum sparingum uttan menniskjalig atlit.

265 mió. krónur resta í
At lata ófiggjaðar lættar hevur verið vørumerkið hjá sitandi stýrið. Tá asosiali flatskatturin hjá Fólkaflokkinum varð samtyktur liltajólaaftan settu vit tvey deprimerandi heimsmet. Ongastaðni í heiminum hevur man í einum høggi minkað skattainntøkurnar hjá einum landi so nógv, sum í Føroyum, tá ið samgongan kvetti 265 mió. burtur. Tað svaraði til 17 prosent, næstan einum fimtingini, av samlaða lønarskatti landsins. Hitt metið er heimsmetið í ábyrgdarloysi.

Kropp av kroppi hava føroyskir og danskir búskapar-

frøðingar staðfest, at avgerðin um at skatta pensjónir við inngjald ikki er nøkur verulig figging. Tað er bert at flyta inntøkur frá komandi tíðum; eitt álvarsligt rán frá komandi ættarliðum, sum hevur avleiðingar vit bara kunnu øtast um.

Flatskatturin gav teimum sum tjena eina mió. árliga ein skattalætta á 7.000 krónur um mánaðin. Vanliga arbeiðarafjöldin fekk millum lítið og einki. Hin broytingin í skattalógini, ið var fyri í løgtinginum í vikuni, hevði eittans endamál: at tryggja, at tey, ið hava fingið hendan ovurstóra lætta, í minsta lagi skulu varðveita hann komandi árin. Helst hevur uppskotið um at prísjavna skattastigan tó við sær, at virðið á skattalættanum fer at økjast komandi árin.

Hetta mál hevði so stóran týðning fyri samgonguna, at tingfólk floytaðu á, at bæði umsitingin hjá løgtinginum og at embætisverkið hjá landsstýrismanninum í lógar-málum mæltu tinginum frá at viðgera málið, tí tað stríddi móti stýrisskipanarlógini.

Ein dáragerð fyri...

Men hvat hava hesi somu fólk, sum hava latið millióninginum ein skattalætta á 7.000 krónur um mánaðin, annars avrikað í hesum valskeiðinum?

Jú, tey hava lagt uppskot fyri løgtingið og samtykt, at pensjónirnar ikki longur skulu javnast. Tað merkir at fólkapensjónin og fyrítíðarpensjónir í veruleikanum lækka. Argumentið var, at landið hevur ikki ráð. Samgongan hevur lagt uppskot fyri løgtingið og samtykt, at vit skulu ikki longur javna lestrarstuðulin til lesandi.

Bert eitt argument var fyri broytingini. Landskassin er tómur.

Sostatt vóru ikki ráð at javna smærru veitingarnar til lesandi og pensjónistar. Alt meðan samgongan setur fótur í spennu fyri at tryggja, at einki má fara burturav skattalættanum til tey væl-bjargaðu.

Eisini er uppskot lagt fram og samtykt um at mótrokningin í pensjónini millum hjún kortini skuldi vera galdandi, hóast mótrokningin einmælt var strikað so seint sum í september. Heilsutrygdargjaldið er hækkað, tí "riget fattes penge".

Sambært landsstýrismanninum í figgjarmálum hevði landskassin ei heldur ráð at lata pedagogunum og øðrum láglønarbólkum á almenna arbeiðsmarknaðinum eina virðiliga lønarhækkan. Somu bólkar, ið mugu hyggja langt eftir skattalættanum hjá samgonguni. Eftir drúgt verkfall eydnaðist pedagogunum tó, at stríða seg til eina lítla lønarhækking, sum tó reelt er ein niðurskurður í mun til prísavøkstur í samfelagnum.

Ogso hesi seinastu dømini. Samgongan tekur ikki undir við góða uppskotinum um at fáa kanna og gera uppskot um at fáa kostnaðarstøðið niður í Føroyum við tí grundgeving, at uppskotið ikki er figgjað og harvið ikki er útreiðsluneutralt. Tilik kann kostar nakrar fáar hundrad túsund krónur.

Tað skemtiliga er, at hetta eru somu menn, sum lótu ein ófiggjaðan skattalætta fyri 265 mió. krónur, sum nú ikki kunnu finna nøkur oyru til eitt tiltak, sum øll kunnu taka undir við (hetta hóast kanningin var væl

og virðiliga figgjað við at skerja ferðaendurgjaldið hjá landsstýrisfólkum).

...og onnur eftir

Órættvísið í mongu døminum skríggja til himmals. Tí hvussu kann samgongan hava ráð at lata einum, ið tjenar ein millión ein skattalætta á 7.000 krónur, tá vit ikki hava ráð at javna fólkapensjónirnar? Hvussu kann ein stjórn hækka ALS-gjald og heilsutrygdargjald hjá teimum lægstlønntu, samstundis sum tey á ovastu rók fáa ovurstórar lættar?

Politikkur er um at raðfesta. Samgongan ger raðfestingar og ein av nýggju raðfestingunum var ikki at nerta sonevnda kostnaðarendurgjaldið hjá landsstýris- og løgtingsfólkum. Ein landsstýrismaður fær í dag upp í 13.600 krónur skattafrítt mánaðin sum ferðaiskoyti til lønina. Hetta er umleið 10 ferðir so nógv sum ein vanligur borgari fær fyri somu ferðing. Marghátliga grundgevingin frá samgongulimum er, at góða ískoytið tryggjar, at vit fáa bestu politikararnar.

Álvaratos! Um hetta eru frægastu politikkarar, sum mynda samgonguna í dag, so er heldur at at velja hinar næstbestu politikkararnar. Tí politikkurin verður ikki verri og minni samhaldsfastur enn hann er í dag.

Savnsmynd